

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Φύλλο εργασίας 3

Η αποστολή μας

Θα διερευνήσουμε τις ρατσιστικές συμπεριφορές που αντιμετώπισαν οι Έλληνες μετανάστες, ιδίως εκείνοι που μετανάστευσαν στην Αμερική τα πρώτα χρόνια του 20ού αιώνα. Στόχος μας να συλλέξουμε τις απαραίτητες πληροφορίες που θα μας επιτρέψουν να μπούμε στον ρόλο που ζητά από την ομάδα μας το φύλλο εργασίας.

Η διαδικασία

1. Διαβάζουμε με προσοχή το απόσπασμα του κειμένου που ακολουθεί και κρατάμε σημειώσεις για τα γεγονότα που αναφέρονται, φροντίζοντας να αποκαταστήσουμε τη χρονολογική σειρά τους, όπου αυτή έχει ανατραπεί.
2. Στη συνέχεια, αξιοποιούμε τις σημειώσεις μας, για να συντάξουμε μια επιστολή διαμαρτυρίας που υποτίθεται ότι συντάσσουν κάποιοι Έλληνες μετανάστες που ζουν στη Σάουθ Ομάχα και έχουν πέσει θύματα των ανθελληνικών ταραχών της 21ης Φεβρουαρίου 1909. Την επιστολή την απευθύνουν στην ελληνική πρεσβεία στις ΗΠΑ,
 - για να παρουσιάσουν την επίθεση που δέχτηκαν άδικοι και την έλλειψη προστασίας από την αμερικανική αστυνομία κατά τη διάρκεια των επεισοδίων,
 - για να απαντήσουν στις κατηγορίες που τους απευθύνουν οι ντόπιοι,
 - για να ζητήσουν την παρέμβαση του πρέσβη, ώστε να τους δοθούν αποζημιώσεις για τις καταστροφές στα καταστήματα και στα σπίτια τους.

συνέχεια →

Απόσπασμα κειμένου

«[...]Οι ανθελληνικές ταραχές στη Σάουθ Ομάχα σημειώθηκαν στις 21 Φεβρουαρίου του 1909, μετά από τη σύλληψη του Γιάννη Μασουρίδη ως ενόχου για τη δολοφονία του αστυνομικού Εντ Λόουρι. Οι εφημερίδες αμέσως μίλησαν για τον “Έλληνα δολοφόνο” και δημοσίευσαν την εμπρηστική ανθελληνική προκήρυξη που συνέταξε ο Τζόζεφ Μέρφι, ένας τοπικός πολιτικός παράγοντας. Σε αυτή την προκήρυξη γίνονταν λόγος για τους “βρομερούς Έλληνες που επιτίθενται στις γυναίκες μας και χτυπούν τους περαστικούς στο δρόμο, που διατηρούν χαρτοπαιχτικές λέσχες και κάθε λογής παρανομίες”. Στο κλείσιμο της προκήρυξης γίνονταν έκκληση για συνάντηση στο Δημαρχείο “όπου θα πάρουμε μέτρα για να διώξουμε τους Έλληνες από την πόλη μας” (εφημερίδες World Herald και Daily News, 20 Φεβρουαρίου 1909).

Την επομένη, το κύριο άρθρο της Herald αναφερόταν στον Μασουρίδη με τα ακόλουθα λόγια: “Ένας Έλληνας που στη γενέτειρά του δεν είχε ποτέ το προνόμιο να υψώσει το κεφάλι του προς τα πάνω [...] η μόνη του σκέψη ήταν να σκοτώσει, να σκοτώσει”. Ο Μασουρίδης είχε έρθει στις ΗΠΑ από ένα χωριό της Καλαμάτας το 1906. Η αστυνομία τον είχε υπό παρακολούθηση, επειδή είχε συλληφθεί για παράνομο τζόγο. Στις 19 Φεβρουαρίου ο Λόουρι τον συνέλαβε μετά από καταγγελίες εις βάρος του, ότι είχε σχέσεις με μια ανήλικη (17χρονη) κοπέλα, που του έκανε μαθήματα αγγλικών. Τη στιγμή της σύλληψης ανταλλάχθηκαν πυροβολισμοί που κατέληξαν στον τραυματισμό του Μασουρίδη και το θάνατο του Λόουρι. Αμέσως συγκεντρώθηκαν μερικές εκατοντάδες κάτοικοι με σκοπό να λιντσάρουν τον Μασουρίδη. Με δυσκολία κατάφερε η αστυνομία να τον φυγαδεύσει σε ασθενοφόρο.

Η συγκέντρωση χιλίων κατοίκων την επομένη οδήγησε σε ανεξέλεγκτη βία εις βάρος των Ελλήνων. Με κραυγές “θάνατος στους Έλληνες” και “θυμηθείτε τον καπμένο τον Λόουρι”, το πλήθος όρμησε στην ελληνική συνοικία, την “Γκρικ-τάουν” και επιτέθηκε στους ανύποπτους Έλληνες. Όσοι απ’ αυτούς δεν κατάφεραν να διαφύγουν, έπεσαν στα χέρια των φανατισμένων Αμερικάνων και δάρθηκαν χωρίς έλεος. Στην απελπισία του κάποιος προσπάθησε να αμυνθεί με όπλο και τραυμάτισε ελαφρά δυο παιδιά. Τότε πλέον το πλήθος των επιτιθέμενων χωρίστηκε στα δυο και άρχισε τις λεηλασίες και τα σπασίματα σ’ όλα τα μαγαζιά και τα σπίτια των Ελλήνων. Οι ταραχές συνεχίστηκαν όλη τη μέρα κάτω από τη σιωπηλή επιδοκιμασία κάποιων αστυνομικών και την αδυναμία των τοπικών αρχών. Επί έξι ώρες το πλήθος “με ρεβόλβερ, με κλομπ και με δαυλούς γύριζε στην πόλη, έπινε τα κλεμμένα ποτά, έκλεβε εμπορεύματα, χτυπούσε όποιον μπορούσε, μέχρι να τρέξει το αίμα από τις πληγές”.

Περιγράφοντας την εικόνα που είχαν για τους Έλληνες οι παλιότεροι κάτοικοι της περιοχής, ο Τζον Μπίτζες αναφέρεται στην εχθρότητα που προκλήθηκε από το γεγονός ότι οι Έλληνες δούλευαν με μικρότερα μεροκάματα και χρησιμοποιούνταν ως απεργοσπάστες. Τους κατηγορούσαν ακόμα ότι έφεραν στην Αμερική τις δικές τους άγριες συνήθειες, ότι ήταν βρόμικοι (εφόσον έκαναν πάντα τις βρόμικες δουλειές), ότι πολιτικολογούσαν στα δικά τους καφενεία και χαρτόπαιζαν. Οι ντόπιοι θεωρούσαν τη συμπεριφορά των Ελλήνων “ανήθικη” και “αντιαμερικανική”. “Το σημείο που προκαλεί το

συνέχεια →

ανθελληνικό στοιχείο”, γράφει η Omaha Bee, “είναι ότι δουλεύουν φθηνά. Ότι ζουν ακόμα φθηνότερα, σε ομάδες. Ότι αδιαφορούν για τις μικρές λεπτομέρειες στις οποίες αποδίδουν μεγάλη σημασία οι Αμερικάνοι”. Και ο εκδότης της Daily News πρόσθετε ότι “τα δωμάτιά τους είναι βρόμικα. Επιτίθενται στις γυναίκες. Μ’ άλλα λόγια, με τη στάση τους εμφανίζονται ως επιθετικοί στα μάτια των περισσότερων κατοίκων της Σάουθ Ομάχα”.

Μετά το τέλος των ταραχών, η κοινότητα των Ελλήνων της περιοχής σκόρπισε σ’ ολόκληρη την Αμερική. Από τις 2.000 μεταναστών που ζούσαν στη Σάουθ Ομάχα μέχρι εκείνο το μοιραίο Σάββατο τον Φεβρουάριο του 1909, σε λίγους μήνες η απογραφή του 1910 κατέγραφε μόλις 59 άτομα. Η περίπτωση των ανθελληνικών ταραχών στη Σάουθ Ομάχα δεν είναι η μόνη εκείνης της περιόδου. Ο κ. Μπίτζες ανακάλυψε στην εφημερίδα Evening News of Roanoke στην πολιτεία της Βιρτζίνια αναφορά σε επιθέσεις όχλου εναντίον των καταλυμάτων Ελλήνων μεταναστών τον Ιούλιο του 1907. Και την ίδια βδομάδα με τα επεισόδια στη Σάουθ Ομάχα ξέσπασαν παρόμοιες βίαιες ταραχές σε δύο τουλάχιστον πόλεις, στο Κάνσας Σίτι της πολιτείας Κάνσας και στο Ντέιτον του Οχάιο».

(Πηγή: Ελευθεροτυπία, 14/6/1998)

